

T - Hospodářský výsledek, výnosy a náklady komerční pojišťovny.

1. Hospodářský výsledek

Hospodářský výsledek účetní jednotky je důležitým ukazatelem úrovně jejího hospodaření. Zjišťuje se ze zůstatků účtových tříd 5 - *Náklady* a 6 - *Výnosy*. Skladba těchto účtových tříd umožňuje zjištění hospodářského výsledku v rozdělení na výsledek - *provozní, finanční a mimořádný*. Součet provozního a finančního výsledku považujeme za hospodářský výsledek běžné činnosti účetní jednotky.

Hospodářský výsledek *před zdaněním* se zjistí jako rozdíl výnosů a nákladů, mimo účtu o dani z příjmu. Hospodářský výsledek *po zdanění* - účetní **zisk** nebo **ztráta** - se zjistí jako rozdíl výnosů a nákladů.

Daňová povinnost účetní jednotky vyplývající ze zákona o dani z příjmu se považuje za tzv. *daňový základ* evidovaný v účtové třídě 5 - *Náklady*. Daň se vypočte podle zákonné sazby ze zjištěného daňového základu, a to v rozdělení na daň z příjmů běžné činnosti a daň z příjmů mimořádné činnosti.

Uzávěrka - představuje uzavírání účetních knih. Koncem kalendářního roku, po zaúčtování všech účetních případů vyplývajících z běžné činnosti se provádí přezkoušení správnosti a úplnosti údajů zaúčtovaných do účetních knih běžného období.

Účetní závěrka - představuje číselné údaje o stavu a struktuře majetku, závazků a jmění, o struktuře nákladů, výnosů a o dosaženém hospodářském výsledku v předepsaném členění. Podle zákona o účetnictví ji tvoří:

1. Rozvaha (bilance) - vyjadřuje *stav aktiv a pasiv* k určitému datu. Hodnotí zachování hospodářské stability podniku. Základem pro sestavení rozvahy je bilanční rovnice vyjadřující rovnováhu aktiv a pasiv.

Hlavní položky rozvahy je možné vyjádřit ve schématu:

I. Aktiva	II. Pasiva
Nehmotný majetek	Základní jmění
Finanční umístění technických rezerv	Technické rezervy
Pohledávky	Rezerva na krytí závazků z finančního umístění jménem pojištěných
Ostatní aktiva	Rezervy na ostatní rizika a ztráty
Účty časového rozlišení	Depozita získaná od zajišťovatelů
Neuhrazená ztráta minulých období	Závazky
Ztráta běžného účetního období	Účty časového rozlišení
	Nerozdělený zisk minulého období
	Zisk běžného účetního období
Aktiva celkem	Pasiva celkem

2. Výkaz zisků a ztrát (výsledovka) - poskytuje informace o *nákladech, výnosech a hospodářském výsledku* podniku za určité období. Informuje o schopnosti podniku vytvářet dostatečný objem zisku.

Hlavní položky výkazu zisku a ztrát je možné vyjádřit ve schématu:

Technický účet k neživotnímu pojištění	Technický účet k životnímu pojištění	Netechnický účet
Zasloužené pojistné	Zasloužené pojistné	Výsledek TU k NežP
Technické výnosy	Výnosy z finančního umístění	Výsledek TU k ŽP
Náklady na pojistná plnění	Náklady na pojistná plnění	Výnosy z finančního Umístění
Změna stavu technických rezerv	Změna stavu technických rezerv	Náklady na finanční Umístění
Prémie a slevy	Prémie a slevy	Ostatní výnosy
Provozní výdaje	Provozní výdaje	Ostatní náklady
Rezervy na vyrovnání mimořádných rizik	Náklady na finanční umístění	Daň z příjmů z běžné činnosti
Výsledek technického účtu K neživotnímu pojištění	Výsledek technického účtu k životnímu pojištění	HV po zdanění
		Mimořádné výnosy
		Mimořádné náklady
		Mimořádný HV
		Daň z příjmů z mimoř. činnosti
		Ostatní daně a poplatky
		HV za účetní období

Struktura hospodářského výsledku ve zjednodušené podobě:

Druh hospodářského výsledku	Vyčíslení hospodářského výsledku
Hospodářský výsledek z běžné (pojišťovací) činnosti	Výsledek technického účtu k neživotnímu pojištění
	Výsledek technického účtu k životnímu pojištění
Hospodářský výsledek finanční	Výsledek netechnického účtu
Mimořádný hospodářský výsledek	Mimořádné výnosy
	Mimořádné náklady
Hospodářský výsledek před zdaněním	Ostatní výnosy
	Ostatní náklady
Hospodářský výsledek po zdanění	Daň z příjmů z běžné činnosti
Hospodářský výsledek za účetní období	Daň z příjmů z mimořádné činnosti
	Ostatní daně a poplatky

Poznámka: Rozvaha i výkaz zisku a ztrát (viz příloha číslo 1. a číslo 2.) jsou vnitřně propojeny prostřednictvím zisku. Výpočet zisku lze provést jednak z rozvahy a jednak z výkazu zisku a ztrát, vždy se stejným výsledkem.

3. Příloha - formální uspořádání přílohy je poměrně volné, příloha má být předložena ve formě tabulek nebo popisným způsobem zajišťujícím přehlednost a srozumitelnost předkládaných informací. Pokud to jejich obsah umožňuje, je třeba čerpat údaje pro přílohu v zásadě z účetních písemností.

2. Výnosy

Výnosy představují kategorii výstupů v podobě výsledků z hospodářské činnosti podniku, určených k prodeji.

Na účtech účtové třídy 6 - Výnosy, se účtuje o všech výnosech, které vznikly z pojišťovací a zajišťovací, případně ostatní činnosti pojišťovny a u kterých se uplatňuje v zásadě účelové členění výnosů podle předmětu činnosti pojišťovny, tj. neživotní pojištění, životní pojištění a ostatní činnosti.

Na účtech **výnosů** se účtují zejména tyto položky:

- pojistné - běžně placené pojistné (placené v dohodnutých pojistných obdobích)
- jednorázově placené pojistné
- zajistné (aktivní zajištění)
- provize ze zajištění (v případě pasivního zajištění)
- přijatý rozdíl pojistného plnění od zajišťovatele
- regresy z pojistných plnění
- poplatky z prodlení platby pojistného
- výnosy z finančního umístění technických rezerv
- výnosy z prodeje hmotného a nehmotného majetku
- úroky z depozit uložených v bankách
- ostatní

Graficky lze celkové výnosy znázornit následovně:

Pojistné (80 - 90 %)	Ostatní (10 - 20 %)
Výnosy celkem	

3. Náklady

Náklady představují kategorii vstupů hospodářských prostředků a práce do procesu výroby výrobků, prodeje zboží nebo poskytování služeb. Na účtech účtové třídy 5 - Náklady se účtuje o všech nákladech, které vznikly z pojišťovací a zajišťovací, případně ostatní činnosti pojišťovny a u kterých se uplatňuje v zásadě účelové členění hlavně na neživotní pojištění a životní pojištění.

Náklady můžeme podle účelu dělit na:

- část pojistně technickou (technické rezervy)
- část pojistných plnění
- část správních nákladů

Na účtech ***nákladů*** se účtují zejména tyto položky:

⇒ *Náklady na pojistná plnění* (P_N) - představují smluvní závazky pojišťovny vůči pojištěnému nebo „třetím“ osobám:

- přímé, případně následné škody na zdraví a majetku
- šetření pojistných událostí
- poplatky za znalecké posudky
- poplatky za soudní jednání

⇒ *Vlastní náklady* (N_V):

- * náklady na vznik pojištění:
 - tvorba produktů
 - tisk návrhopojistek a pojistných smluv
 - tisk ostatních tiskopisů
 - reklama a propagace

- * náklady na obchodní činnost:
 - tvorba obchodní sítě
 - tvorba metodických pomůcek a sazebníků
 - školení pojišťovacích agentů a pojišťovacích makléřů

- * náklady na likvidační službu

- * náklady na provozní činnost:
 - správa pojištění (taxace návrhopojistek, intervence pro neplacení pojistného, archivace pojistných smluv,...)
 - informační činnost (HW,SW)
 - správa majetku

- * náklady na řízení společnosti

Možná struktura vybraných ukazatelů nákladů pobočky komerční pojišťovny:

- mzdy a provize
- nábor pojišťovacích agentů
- cestovní náhrady
- provoz služebních vozidel (odpisy, PHM, údržba)
- nájemné
- provoz telefonů, faxů a mobilních telefonů
- intranet, mail
- poštovné
- kancelářské potřeby
- nákup drobného hmotného investičního majetku
- reklama a propagace

Graficky lze celkové náklady znázornit následovně:

Pojistná plnění (až 70 %)	Vlastní náklady (25 - 35 %)
Náklady celkem	

Graficky lze poměr mezi náklady a výnosy znázornit následovně:

Výnosy

Náklady

Zisk

Poznámka:

Výnos vzniká okamžikem vystavení faktury, příjem až jejím proplacením
Náklad vzniká okamžikem vystavení faktury, výdaj až jejím proplacením.

4. Výroční zpráva

Doporučený obsah výroční zprávy komerční pojišťovny:

- úvodní slovo představitelů společnosti
 - předseda představenstva
 - ředitel společnosti
- základní charakteristika společnosti
- složení představenstva a dozorčí rady
- organizační struktura společnosti
- zpráva představenstva o činnosti komerční pojišťovny a finanční situaci společnosti
- zpráva dozorčí rady
- vyjádření auditora
- přehledy
 - rozvaha
 - výkaz zisků a ztrát
 - přílohy účetní závěrky
- adresář poboček a obchodních zastoupení